

TE24, KOTO24 - Helsingin haasteita ja ratkaisuja

Taneli Kuusiholma, johtava asiantuntija
Kumppanina kotoutumisessa –hankepäivä 5.2.2025

Helsinki

Työllisyyspalvelut
Sysselsättningsjänster
Employment Services

Taustaa

Työllisyyspalvelut
Sysselsättningstjänster
Employment Services

Uudistusten tavoitteet

TE-palvelu-uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta.

Kotoutumislain kokonaisuudistuksen tavoitteina on mm:

- Vahvistaa työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttaneiden kotoutumista
- Selkeyttää eri toimijoiden vastuita
- Vahvistaa monialaista yhteistyötä sekä järjestöjen ja työnantajien kanssa tehtävää yhteistyötä

Lisäksi eduskunta on edellyttänyt:

- kotoutumisen nopeuttamista ja toimintojen tehostamista alkaen siitä, kun maahanmuuttanut saapuu Suomeen
- kotoutumispalveluiden kokonaisvastuun siirtämistä kunnille
- maahan muuttaneiden naisten työllisyyden edistämistä
- kieliopintojen laadun parantamista ja kielikoetta
- yritysten tarpeiden huomioimista
- kolmannen sektorin ja vapaan sivistystyön osuuden lisäämistä.

Toisaalta Helsingin kaupungin TE24-muutosohjelman tavoitteena oli järjestämisvastuun hallittu ja onnistunut siirto.

Organisaatiokaavio

Toiminnan perusta

"Työllisyyspalveluiden tehtävänä on huolehtia julkisten työvoimapalveluiden tuottamisesta, kaupungin työllisyyden edistämisestä sekä niihin liittyvästä kehittämisestä ja koordinaatiosta ja työikäisten kotoutumista edistävien palveluiden tuottamisesta."

Toiminnan perusta

ASIAKAS

- Tunnistamme tarpeet, vahvistamme toimijuutta.

HENKILÖSTÖ

- Haastamme itsemme jatkuvaan oppimiseen.

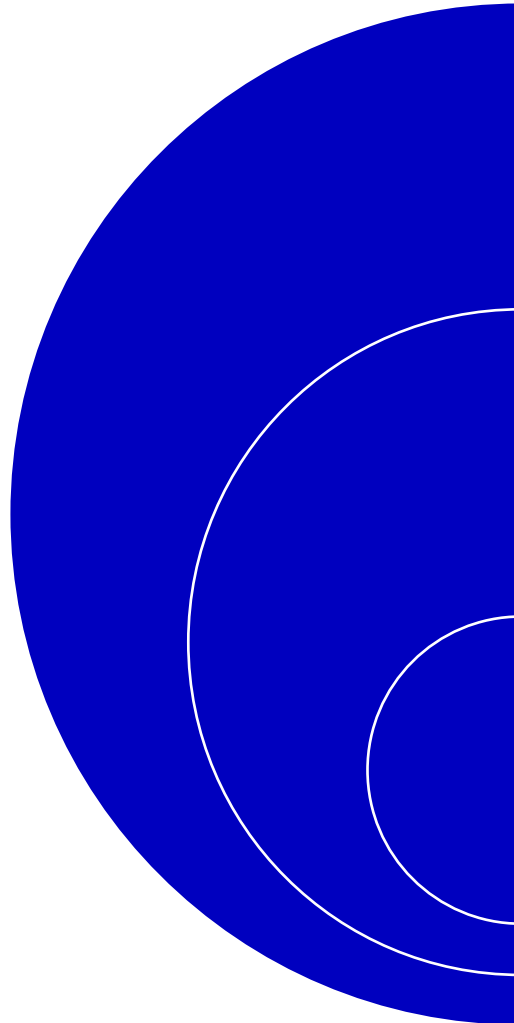
TAPA TOIMIA:

- Työskentelemme tiedolla johtaen, kustannusvaikuttavasti, yhdessä muiden kanssa.

JOHTAMINEN

- Johdamme asiakkuuksia, emme rakenteita.

Vieraskieliset työllisyyspalveluissa

28 000 vieraskielistä työnhakijaa, joista 6 000 kotoutuja-asiakasta	• 3 000 uutta kotoutuja-asiakasta vuodessa, joista • 400 muita kuin työnhakijoita
Asiakkailla yli 100 äidinkieltä ja vaihtelevat koulutustaustat	• Suurimmat kieliryhmät: arabia, somali, venäjä, ukraina, englanti • Uusista asiakkaista korkeakoulutettuja 35 % ja lukija kirjoitustaidottomia 12 %
Kotoutujien palveluita tuottaa ja järjestää noin 70 työntekijää 3 toimipaikassa	• Vastuuasiantuntijoita, koulutusten koordinoijia, lukupalveluohjaajia, ammatinvalinnan ohjaajia, työkykyasiantuntijoita, valmentajia ym. • Palveluhankintaa n. 13,5 M€

Kotoutumisohjelman valmistelu

13 §

Kunnan kotoutumisohjelman sisältö

Kunnan on järjestettävä kotoutumisohjelma, jonka on sisällettävä:

- 1) 14 §:ssä tarkoitettu osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi;
- 2) 16 §:ssä tarkoitettu kotoutumissuunnitelman laadinta;
- 3) 25 §:ssä tarkoitettu monikielinen yhteiskuntaorientaatio;
- 4) 26 §:ssä tarkoitettua ja muuta koulutusta ja palveluita, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä;
- 5) ohjelman aikaista ohjausta ja neuvontaa; ja
- 6) 26 §:ssä tarkoitettu kielitaidon päättötestaus.

(30.12.2024/1100)

Kotoutumisohjelma voi lisäksi sisältää muita kunnan järjestämistä olevia kotoutujien asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista.

Valmistelussa ratkottuja kysymyksiä:

1. Miten henkilöasiakaspalvelu olisi paras järjestää niin että tavoitteet toteutuvat?
2. Miten palveluita kuten monikielistä yhteiskuntaorientaatiota ja kotoutumiskoulutusta kannattaisi järjestää?
3. Millä tavalla kotoutumisohjelmasta viestitään uusille muuttajille?

Miten henkilöasiakaspalvelu järjestetään?

Työllisyyspalvelut
Sysselsättningstjänster
Employment Services

Järjestämisvastuu muiden kuin työnhakijoiden kotoutumista edistävistä palveluista

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

- Sosiaalihuollon asiakkaat (2 700 as.)
- Muiden kuin työnhakijoiden kotoutumista edistävät palvelut (80 as.)

TE-toimisto

- Työnhakijoiden kotoutumista edistävät palvelut (5000 as.)

1.1.2025

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

- Sosiaalihuollon asiakkaat (2 700 as.)

Työllisyyspalvelut

- Työnhakijoiden kotoutumista edistävät palvelut (6 000 as.)
- Muiden kuin työnhakijoiden kotoutumista edistävät palvelut (800 as.)

Järjestämisvastuun siirtyy 1.1.2025 työllisyyspalveluihin:

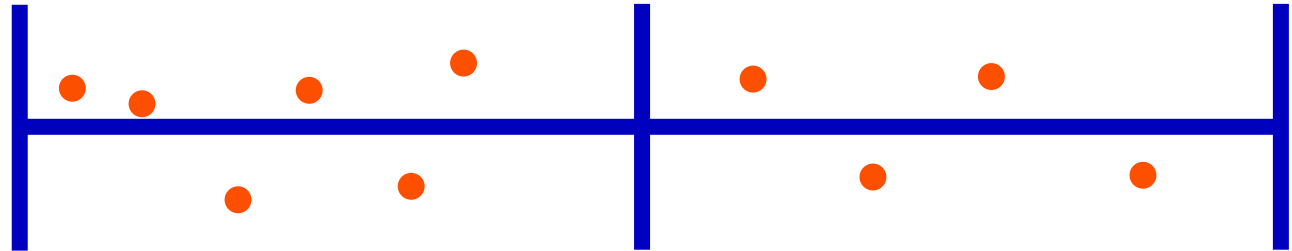
- Vahvuutena osaamisen kehittämisen ja työllistämisen osaaminen
- Monialainen yhteistyö selkeytyy
- Synergiat palveluiden järjestämisessä ja hankinnoissa
- Palvelupolut eheytyy, vaikka status vaihtuu vastuutaho pysyy

Asiakkaan työmarkkina-aseman mukainen palvelu

Helsingin työllisyyspalveluissa työllistymistä edistäviä palveluita kohdistetaan asiakkaan työmarkkina-aseman perusteella.

Työmarkkina-asemaa ennustavat mm.

- miltä alalta asiakas hakee työtä
- työttömyyden kesto
- koulutus suhteessa hakuammattiin
- ikä
- ulkomaalaistaustaisuus
- työkyky

Asiakkaat voidaan kuvata työmarkkina-asemaltaan janana, jossa toisessa päässä ovat asiakkaat, joilla on vahva työmarkkina-asema ja tarvitsevat usein vähemmän tukea ja palveluita, ja toisessa päässä asiakkaat, joilla on heikko työmarkkina-asema ja tarvitsevat usein runsaasti tukea ja palveluita.

Kotoutujat ovat työmarkkina-asemaltaan hyvin vaihtelevissa tilanteissa ja sijoittuvat janan jokaiseen kohtaan. Nopeimmin työllistyviä asiakkaita ovat usein sellaiset, joilla on korkea-asteen tai toisen asteen ammatillinen koulutus eikä tarvetta monialaiselle yhteistyölle.

Helsingin työllisyyspalvelujen kotoutuja-asiakaskunnasta noin 1/3 on jaottelun mukaan todennäköisesti nopeammin ja 2/3 hitaammin työllistyviä.

Kohti yksilöllisempää palvelua

Kotoutujista on tunnistettu työmarkkina-aseman mukaisesti kohderyhmiä korkeakoulutetuista luku- ja kirjoitustaidottomiin. Kohderyhmille on kuvattu mm.

- Tyypipalvelupolkuja
- Työotteita
- Henkilöstörooleja
- Asiakkuuksien kestoja
- Soveltuvia järjestöjen palveluita ja kumppaneita
- Työnantajayhteistyön tarpeita
- Palvelukatveita

Kotoutumista edistäviä palveluita pyritään tarjoamaan työnhakijoille jatkossakin palvelutarpeen, ei kotoutumislain aikarajojen mukaan.

Korkeakoulutetun asiakkaan palvelut Pjotr, 30

Monialainen yhteistyö

Monialaista yhteistyötä tehdään sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan maahanmuuttaneiden erityispalveluiden kanssa.

Monialaisen yhteistyön kohderyhmät ja prosessit on määritelty työllisyyspalvelujen ja sote-pen yhteisessä työskentelyssä.

Lakisääteisten ryhmien lisäksi pääosa kansainvälistä suojelua saaneista asiakkaista hyötyisi monialaisesta yhteistyöstä.

Helsingin kaupunki toteuttaa monialaista yhteistyötä suunnitellusti, vaikka kotoutumislain monialaiset pykälät 15 ja 17 ovat kumottu.

4. Kohderyhmät ja vastuu viranomaiset

Punaisella merkattu ne ryhmät joille PTA ja kotoutumissuunnitelma tehtäisiin monialaisena

Kohderyhmät:	Vastuuviranomainen ja muut huomiot:
Työtön työnhakija	Työvoimaviranomainen
Kansainvälistä ja tilapäistä suojelua saaneet henkilöt ja heidän perheenjäsenensä	Jos on työtön työnhakija; työvoimaviranomainen jos on työvoiman ulkopuolella; TVU-kotojen viranomainen
Saa lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon mukaista lasten kotihoidon tukea	TVU-kotojen viranomainen
Pyytää arviointia tai hänestä tehdään 9 §:ssä tarkoitettu yhteydenotto ja hänen arvioidaan sitä tarvitsevan.	TVU-kotojen viranomainen. Työvoimaviranomaiselle ei voi tehdä yhteydenottoja
Saa toimeentulotukea yli 2 kuukautta	TVU-kotojen viranomainen. Tämä on Kelasta kuntaa toimitettava automaattilista, johon nousevat vain tietyllä kriteerillä henkilöitä eli kaikki yli 2kk toimeentulotukea saavat eivät nouse tälle listalle
Yksin alaikäisinä tulleet	Työvoimaviranomainen yli 18-vuotiaiden osalta ja harkiten TVU-kotojen viranomainen alle 18-vuotiaiden osalta
Ihmiskaupan uhri	Jos on työtön työnhakija; työvoimaviranomainen jos on työvoiman ulkopuolella; TVU-kotojen viranomainen

Työllisyyspalvelut organisoituvat asiakkaan työmarkkina-aseman mukaisesti

Ennakolliset palvelut

- Nuorten "Ohjaamo"
- Työvoiman ulkopuolella olevien kotoutujien palvelut
- Kotoutujien keskitetty palvelutarpeen arviointi
- International House Helsinki
- Oppilaitosyhteistyö

Kokoavat monialaista osaamista.
Eivät edellytä työllisyyspalvelun asiakkuutta.

Kohtaantopalvelut

- Digitaalinen asiakaspalvelu
 - Neuvonta
- Työnhakijoiden ja työnantajien kohtaantoa edistävä työnvälitys, palveluhankinnat ja asiakasohjaus

Keskittyvät työnvälitykseen ensisijaisesti avoimille työmarkkinoille työllistyville.

Polkupalvelut

- Työllistymistä edistävä monialainen palvelu (TYM)
 - Työkykyä lisäävät palveluratkaisut ja räätälöity työnvälitys

Kohdistuvat asiakkaille, jotka tarvitsevat tukitoimenpiteitä työmarkkina-aseman vahvistamiseksi.

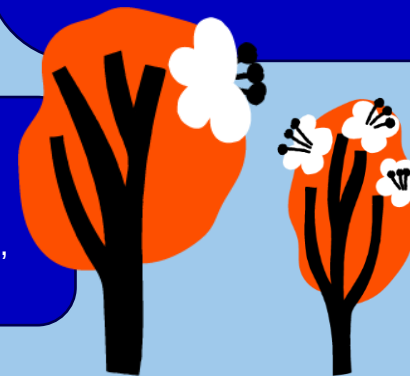
Työnantajapalvelut

- Työnantaja-asiakassuhteet
- Työnantajien neuvonta
 - Työnantajien tuet
- Työpaikkailmoitukset
 - Muutosturva
- Yhteishankintakoulutukset
- PKS-yhteistyö työnantajien palvelussa

Toiminnan onnistumisen tukipalvelut

HR, Toimisto- ja tilapalvelut, Talous, Kehittämistiimi, Tietohallinto, Hankintatiimi, Hallintotiimi, Viestintätiimi

Helsinki

Miten kotoutumista edistävät palvelut järjestetään?

Työllisyyspalvelut
Sysselsättningstjänster
Employment Services

Palveluiden järjestämisen tapa

Kotoutumisohjelmaan kuuluvia palveluja voidaan järjestää monilla tavoilla, joko kunnan itse tuottamina tai ostopalveluina. Tuotantotapa-analyysillä tarkastellaan eri palvelutuotteiden tarkoituksenmukaisinta tuotantotapaa mm. vaikuttavuuden, taloudellisuuden, toimijoiden osaamisen ja vahvuuksien, palvelupolkujen eheyden ja muiden näkökulmien kautta.

Helsingin kaupunki ja kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt voivat tuottaa koulutusta perusasteelta korkea-asteelle ja toimijoilla on osaamista monenlaiseen palvelutuotantoon. Kotoutumisohjelman palveluita tuotetaan osin omatuotanteisesti ja osin ostopalveluina.

Kotoutujat osallistuvat myös muiden toimijoiden kuin kaupungin järjestämiin palveluihin. Erityisesti työttömyysetuudella tuetuissa omaehtoisissa opinnoissa on suuri määrä osallistujia, näitä koulutuksia rahoitetaan opetusministeriön hallinnonalalta ja koulutuksia toteuttavat monenlaiset oppilaitokset ja yhteisöt.

Ostopalveluina järjestetyt palvelut

Valtaosa kotoutumisohjelman palveluista järjestetään ostopalveluina. Nämä ostopalvelut ovat Uudenmaan ELY-keskuksen kilpailuttamia ja siirtyivät kaupungin vastuulle uudistuksen yhteydessä.

Kilpailutetut palvelut vastaavat monenlaisiin palvelutarpeisiin ja ovat suunniteltu työssäkäyntialueen kotoutujien tarpeisiin ja asiakasmääriin. Helsingin kaupunki jatkaa näiden ostopalvelujen käyttämistä.

Kilpailutukset voivat kestää jopa usean vuoden. Siirtyvien palvelujen sopimuskaudet jatkuvat vielä useamman vuoden ja antavat kaupungille mahdollisuuden arvioida tarkemmin palvelutarpeita ja tuotantotapoja.

Pääkaupunkiseudun kaupungit tekevät työvoimapalvelujen ostopalveluissa yhteistyötä niin hankintojen tekemisessä, sopimusten hallinnoinnissa kuin asiakasohjauksessakin. Näin voidaan hyödyntää siirtyviä sopimuksia ja kehittää uudenlaisia palveluita, joihin voidaan ohjata asiakkaita yli kuntarajojen sekä hyödyntää alueen suurta asiakasmäärää

Kotoutumiskoulutus

Monikielinen
yhteiskuntaorientaatio

Kielitaidon lähtötasotestit
ja muut asiantuntija-
arvioinnit

Kaupungin omatuotantona järjestetyt palvelut

Osa kotoutumishjelman palveluista tuotetaan kaupungin omana tuotantona, pääasiassa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan oppilaitoksissa:

- Konepajan aikuislukio
- Stadin ammattiopisto
- Työväenopisto
- Ruotsinkielinen työväenopisto Arbis

Kaupungin omassa tuotannossa hyödynnetään oppilaitosten osaamista eri kohderyhmien palvelussa, kykyä tuottaa koulutusta jota ei hankkimalla saa järjestää, työnantajien kanssa tehtyä yhteistyötä ja suhdeverkostoja.

Aikuisten perusopetus

Kotivanhempien
kielikurssit ja
yhteiskuntaorientaatio

Ruotsinkielinen
kotoutumiskoulutus

Jalkautuva, osa-
aikainen ja
ammattillinen s2-opetus

Miten palveluita kehitetään tulevaisuudessa?

Vastaako palveluvalikoima asiakkaiden tarpeita?

Voidaanko s2-koulutusta tuottaa kysyntää vastaavasti kun maahanmuutto kasvaa?

Onko nopeaan työllistymiseen ja tuettuun työskentelyyn tarpeeksi palveluita?

Onko toiminnalliseen suomen kielen oppimiseen tarpeeksi palveluita?

Onko ammatillisiin opintoihin riittävän nopeita ja tavoitteellisia polkuja?

Miten kotoutumisohjelmasta viestitään?

Työllisyyspalvelut
Sysselsättningstjänster
Employment Services

Kotoutumisohjelman viestintä

Kotoutumisohjelman onnistuminen riippuu siitä, tavoitammeko kaupunkilaisia sen palveluihin.

Helsingin kaupungin kotoutumisohjelmasta tehdään asiakaslähtöinen viestintäkokonaisuus ”Helsingin kotoutumista tukevat palvelut”, jossa palvelut muodostavat selkeän konseptin ja palvelut on kategorisoitu asiakaslähtöiseksi ja selkeäksi kokonaisuudeksi. Viestintäkokonaisuus julkaistaan keväällä 2025.

C6-kaupungit aloittavat viestintänsä Welcome Home! –kampanjalla, jolla viestitään kotoutumista ja asettautumista edistävistä palveluista sekä kunnan uusista tehtävistä.

Viestintäprofiilit

Ihmistä etsivä

Koetusten kantaja

Hiljainen huolenpitäjä

Epäröivä askeltaja

Ovien koputtaja

Oikopolun odottaja

Tarmokas tavoittelija

Silmäterä

Lopuksi

Työllisyyspalvelut
Sysselsättningstjänster
Employment Services

Ovatko tehtävät suhteessa resursseihin ja rakenteisiin?

Vastuu kotoutumista edistävien palveluiden järjestämisestä on annettu kunnille, milloin annetaan myös valta? Palveluita mikromanageerataan tarpeettomasti.

Kotoutumista edistävien palveluiden järjestäminen vaati vastuun lisäksi resursseja. Nämä resurssit ovat hupenemaan päin, esimerkiksi laskennallisten korvausten leikkaukset ja säästö-HE:n hallinnolliset kevennykset eivät ole suhteessa toisiinsa.

Kotoutumista edistetään yhteiskunnassa, se miten vastaanotamme uusia muuttajia ja miten suhtaudumme heihin ratkaisee lopputuloksen.